

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 14 mai 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, declarate de inculpatul

Gîscă Vadim XXXXX, născut la XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 18.09.2018 - 14.05.2019,
instanța de apel: 04.06.2019 - 25.09.2019,
instanța de recurs: 07.11.2019 - 11.12.2019.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 14 mai 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Gîscă Vadim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat pe un termen de *probă* de 5 ani.

De la Gîscă Vadim s-a încasat în beneficiul lui Popovici Olga 250.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 3000 lei cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

2. Instanța de fond a constatat că, la 11.06.2018, în jurul orei 21¹⁰, inculpatul Gîscă V., conducând automobilul "Volvo 850", n/î XXXXX, se deplasa pe șos. Balcani din direcția str. Mircești în direcția str. Doina, mun. Chișinău, avându-i în calitate de pasageri în salonul automobilului pe Gîscă S., născut la XXXXX și Baev A-dru, născut la XXXXX.

În timpul deplasării, ajungând în regiunea km 13 + 1,7 km., nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia „(1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) condițiile rutiere; e) situația rutieră; (2) iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, s-a angajat în efectuarea unei depășiri a unui automobil care de deplasa în fața sa pe aceia-și bandă pe un sector de drum cu vizibilitate limitată, fără să se asigure în executarea în siguranță a respectivei manevre prin ce a ignorat cerințele pct. 51 lit. c) a aceluia-și regulament, care indică, că înaintea depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce urmează a fi depășit permite executarea acestei manevre”, inclusiv a încălcat și cerințele pct. 54 (2) lit. b) a Regulamentului Circulației Rutiere, care indică că: „depășirea cu ieșirea pe banda de circulație în sens opus este interzisă pe sectoarele de drum cu câmpul vizual limitat” și ca urmare a ieșit complet pe banda de circulație din sens opus pe linia de deplasare în fața automobilului ”VAZ”, n/î XXXXX, condus de Mămăligă E., care se deplasa regulamentar pe carosabilului șos. Balcani în direcția str. Mircești, generând astfel coliziune între unitățile de transport indicate.

În rezultatul încălcării regulilor de securitate a circulației rutiere, pasagerului din automobilul ”VAZ”, Popovici O., a.n. XXXXX, conform concluziilor fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 07.08.2018, i-a fost cauzate vătămări corporale **grave** sub formă de „traumatism multiplu manifestat prin fractura spiralată os femural drept, fractura aripa iliacă dreapta; fractura os pubic și ischiadic drept cu deplasare, leziune jonctiune sacro-iliaca dreapta; fractura os pubic și ischiadic stânga fără deplasare, plaga confuză regiunea cotului drept, contuzii multiple manifestate prin echimoze a țesuturilor moi a corpului, hematom posttraumatic retroperitoneal pe dreapta. La fel, pasagerul aflat în salonul automobilului ”Volvo 850” Baev A-dru, a.n. XXXXX, s-a ales conform concluziilor fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 05.07.2018, cu vătămări corporale **medii** sub formă de fractură de „humerus drept, excoriații la nivelul gleznei drepte. Totodată, conducătorul automobilului ”VAZ” Mămăligă E., a.n. XXXXX s-a ales, conform concluziilor fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 04.07.2018, cu vătămări corporale calificate ca fiind **neînsemnate** sub formă de excoriații la nivelul antebrățului drept, excoriații multiple a membrelor inferioare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, asupra cărora nu are obiecții.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a

mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea și a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale unei persoane.

La aplicarea pedepsei, instanța a luat în considerare că inculpatul a comis o infracțiune gravă, din imprudență, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, că acesta beneficiază, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de o reducere cu $\frac{1}{3}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei sub formă de închisoare, că nu are antecedente penale, întreține doi copii minori.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie condamnat la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 an, cu încasarea prejudiciu moral în mărime de 20.000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei.

Apelantul a invocat că, a săvârșit o infracțiune gravă din imprudență, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a reparat parțial prejudiciul moral.

Astfel, urmează a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă.

Totodată, suma de bani solicitată de 250.000 lei cu titlu de despăgubiri morale este una exagerată și contravine principiului satisfacției echitabile, fiind excesivă pentru familia sa, reprezentând venituri nejustificate pentru partea civilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, la individualizarea pedepsei inculpatului, prima instanță corect a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Astfel, este legală și echitabilă pedeapsa stabilită inculpatului, prima instanță ținând cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina, că infracțiunea a fost comisă din imprudență, însă cu cauzarea vătămării grave a integrității corporale unei persoane și altei cu cauzarea vătămării corporale medii, just concluzionând că în astfel de cazuri, pentru realizarea scopurilor pedepsei, urmează a fi stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare decât minimul posibil.

Ori, în cazul lipsei circumstanțelor atenuante și agravante, se impune stabilirea unei pedepse mai mare decât minimul posibil și mai mică decât maximul posibil. La caz, nu au fost reținute nici circumstanțe atenuante și nici circumstanțe agravante. Deci, prima instanță corect și întemeiat i-a aplicat inculpatului pedeapsa în mărime de 3 ani închisoare, ținând cont că el a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu există, deoarece în cauză nu s-au constatat circumstanțe excepționale sau alte cauze, ce justifică aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Nu pot fi reținute argumentele apărării privind aplicarea unei pedepse mai blânde, or, sentința este una legală și întemeiată.

La fel, prima instanță corect a stabilit mărimea prejudiciului material, fiind în coraport echitabil cu următoarele circumstanțe: nivelul (gradul) suportării de către partea vătămată Popovici O. a suferințelor fizice, vârsta victimei, capacitatea făptuitorului de a recupera prejudiciul moral, condițiile socio-economice a societății unde locuiește partea vătămată, aplicarea uniformă a cuantumului prejudiciului moral în cazuri comparabile. Reieșind din aceste circumstanțe, prima instanță corect și echitabil a stabilit cuantumul prejudiciului moral, încasând din contul inculpatului în beneficiul lui Popovici O. a sumei de 250.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

5. La 28 octombrie 2019, inculpatul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și deciziei nominalizate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie condamnat în la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 an, cu încasarea prejudiciului moral în mărime de 20.000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei.

Recurentul a invocat că, a săvârșit o infracțiune gravă prin imprudență, se caracterizează pozitiv, nu dispune de antecedente penale, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a reparat parțial prejudiciul moral, partea vătămată a solicitat o pedeapsă cât mai blândă, astfel că urma a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă.

Suma de 250.000 lei cu titlu de despăgubiri morale este una exagerată și nu respectă principiul satisfacției echitabile, nu exprimă un efect compensatoriu. Ori, suma de bani dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral urmează a fi apreciată pe de o parte ca fiind excesivă pentru inculpat și familia acestuia, pe de altă parte drept venituri nejustificate pentru partea civilă în proces.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. La 21 noiembrie 2019, inculpatul a declarat alt recurs ordinar, în care solicită, casarea sentinței și deciziei adoptate în partea stabilirii pedepsei și a acțiunii civile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, instanța de fond și cea de apel nu au luat considerație că a săvârșit o infracțiune gravă prin imprudență, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a reparat parțial prejudiciul moral, partea vătămată a solicitat o pedeapsă cât mai blândă.

Instanța de apel nu a luat în considerație criteriile de individualizare a pedepsei, și anume: persoana celui vinovat și condițiile de viață, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, circumstanțe atenuante: a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a recunoscut vina pe deplin, se căiește sincer de cele comise, examinarea cauzei penale în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală.

Suma de bani solicitată de partea civilă în mărime de 250.000 lei cu titlu de despăgubiri morale, este una exagerată și nu respectă principiul satisfacției echitabile, nu exprimă un efect compensatoriu. Suma de bani dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral urmează a fi apreciată pe de o parte ca fiind excesivă pentru inculpat și familia acestuia, pe de altă parte drept venituri nejustificate pentru partea civilă în proces.

Punerea în executare a unei așa hotărâri i-ar crea impedimente, ce va duce la încălcarea drepturilor lui constituționale.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale inculpatului, în care nici nu sunt specificate concrete și clar definite erori de drept (*pct. 5., 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului și încasării prejudiciului moral, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont că de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată ei, dacă, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au conchis că, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurent, în cazul în care inculpatul a cauzat la 3 părți

vătămării vătămări, redpectiv, grave, medii și neânsemnate a integrității corporale, o pedeapsă penală mai blândă decât cea aplicată, ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (pct. 2., 4. din decizie).

În același timp, instanțele corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate.

Ori, conform prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. și 5.1. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat circumstanțele și probele cauzei în latura pedepsei și în latura civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată

în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competentă și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. - 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul Gîscă Vădim XXXXX, împotriva sentinței Judecătoriai Chișinău din 14 mai 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun